

УПРОВАДЖЕННЯ СПЕЦКУРСІВ З ЕЛЕМЕНТАМИ ІКТ У СИСТЕМУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЯК ОСНОВА НОВОГО МИСЛЕННЯ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ

У статті розглядається роль інститутів післядипломної педагогічної освіти щодо формування нового педагогічного мислення в контексті євроінтеграційних процесів. Доведено, що сучасні спецкурси з елементами інформаційно-комунікаційних технологій сприятимуть новому мисленню як учителя, так і учня.

Ключові слова: *євроінтеграція, нове мислення, біоадекватна методика навчання, підвищення кваліфікації, спецкурс, ІКТ, технологія навчання, стандартні програми Windows, програма-нотатор, театральне мистецтво, навчальні диски за принципом роботи Open and Play.*

В статье рассматривается роль институтов последипломного педагогического образования относительно формирования нового педагогического мышления в контексте европейской интеграции. Доказано, что современные спецкурсы с элементами ИКТ способствуют новому мышлению учителя и ученика.

Ключевые слова: *евроинтеграция, новое мышление, спецкурс, биоадекватная методика обучения, повышение квалификации, ИКТ, технология обучения, стандартные программы Windows, программа-нотатор, обучающие диски с принципом работы Open and Play.*

This article explores the role of institutions of Postgraduate education in forming a new pedagogical thinking in the context of European integration processes. Current courses with elements of information and communication technologies will contribute to new thinking as teacher and student.

Key words: *European integration, new thinking, bio-adequate methods of teaching, advanced training, the special courses, IKT, technology training, standard Windows programs, program-notator, theatrical art, training educational CDs on the principle of Open and Play.*

Постановка проблеми. Зміни в державотворенні, курс Президента України П. Порошенка на європейський освітньо-інформаційний простір вимагають змін у контексті модернізації навчання.

Зважаючи на це, відбувається формування нової системи мислення як учителя, так і учня.

Теорія мислительної діяльності свого часу була обґрунтована такими філософами та педагогами, як І. Кант, Г. Гегель, Д. Дідро, Ж.-Ж. Руссо, С. Френе, М. Монтессорі, В. Вернадський, К. Ушинський, В. Сухомлиський, А. Макаренко, Г. Ващенко та ін., а також представниками сучасної акмеологічної науки – О. Антоною, А. Деркачем, С. Карпенчук, Є. Климовим, А. Реаном, С. Пальчевським, Н. Кузьміною [7; 4]. Крім того, активно розробляється біоадекватна методика навчання, першовідкривачем якої є лауреат Нобелівської премії 1960 р. із фізіології Р. Сперрі, який представив новий підхід до принципів розуміння роботи головного мозку.

Біоадекватну (ноосферну) методику як одну з моделей інновацій активно впроваджують у теорію навчання Л. Бакало, М. Гончаренко, А. Богосвецька, Є. Кашуба, Н. Кулікова, Н. Маслова [1; 2; 5], суть якої полягає в умінні володіти цілісним мисленням, сповна використовувати ресурси обох півкуль головного мозку, підтримувати їх синхронну роботу.

Варто зазначити, що в Рівненському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти 10-11 грудня 2014 р. було проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію, де розглядалося питання нового педагогічного мислення в контексті сучасного європейського освітньо-інформаційного простору [7].

Аналіз результатів сучасних наукових досліджень дає змогу стверджувати, що питання інновацій є сьогодні надзвичайно актуальним. Зокрема активно вивчаються і впроваджуються в життя біоадекватні методики навчання дітей. Проте на сьогоднішній день не достатньо розробок, ідей, поглядів щодо активізації та зміни мислення сучасного вчителя в процесі проходження ним курсів підвищення кваліфікації.

Основними завданнями, які ми розкриваємо в означеній статті, є:

- значення впровадження в систему підвищення кваліфікації педагогічних працівників спецкурсів з елементами ІКТ;

- вивчення спецкурсів «Прикладне програмне забезпечення у процесі вивчення музичного мистецтва».

цтва» та «Елементи театрального мистецтва з використанням електронного ресурсу в дошкільній та початковій освіті», які є ефективними для оновлення мислення сучасного вчителя;

- ознайомлення з новими технологіями навчання в процесі вивчення спецкурсів сприятиме цілісному мисленню, вмінню використовувати ресурси обох півкуль головного мозку (біоадекватна методика навчання).

Мета статті – представити можливий синтез інноваційних методик навчання, який через спецкурси слід упроваджувати в систему підвищення кваліфікації педагогічних кадрів із метою змінити мислення сучасного вчителя; довести, що для сучасного педагога дієвими і вкрай необхідними є вміння використовувати сучасні ІКТ у ході проведення навчальних та позаурочних занять.

Виклад основного матеріалу. Кожен учитель є унікальним. Серед інших його вирізняє фахова освіченість, особистий досвід та можливість самореалізації. На думку В. Химинця, вчитель як індивідуальність може самотворюватися, не терпить втручання, підштовхування, визначається природними здібностями і внутрішньою активністю. Тому для його становлення як соціально-культурної особистості, як члена демократичної спільноти важливо створити оптимальні умови. Форми, методи, зміст освіти, зберігаючи традиційні для індустріального суспільства цілі, способи, засоби своєї реалізації, суперечать новим тенденціям, зорієнтованим на гуманістичні цілі громадянського суспільства. Це призводить до того, що формується не професійно компетентний, а бездуховний індивід [8, с. 21].

Кожен учитель один раз у п'ять років повинен підвищити свою фахову кваліфікацію у закладах післядипломної педагогічної освіти. Національна доктрина розвитку освіти та Концепція національного виховання орієнтують післядипломну освіту на створення оптимальних умов для повноцінного фізичного, інтелектуального і духовного розвитку вчителів. Закон України «Про вищу освіту», зокрема стаття 60 «Післядипломна освіта, підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників», вказує на те, що післядипломна освіта – це «спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки особи шляхом поглиблення, розширення та оновлення її професійних знань, умінь та навичок або отримання іншої професії, спеціальності на основі здобутого раніше освітнього рівня та практичного досвіду» [3].

Саме на курсах підвищення кваліфікації має подаватися нове бачення системи освіти, повинні роз'яснюватися нові підходи щодо організації навчального та виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах. Інститути післядипломної педагогічної освіти повинні концентрувати свою увагу на таких напрямках, як підвищення фахової майстерності сучасного вчителя; оновлення і суттєве доповнення раніше отриманих знань психолого-педагогічного циклу; вивчення й упровадження нових технологій і методик організації педагогічної взаємодії. Це, у свою чергу, сприятиме тому, що в школах будуть реалізовуватися проєктні, особистісно зорієнтовані методики, за якими саме учень є головним пріоритетом і цінністю [8, с. 22].

Інститут післядипломної педагогічної освіти повинен вносити інновації у навчальний процес. Найкраще і найдоступніше це зробити через упровадження спецкурсів. Вважаємо, що вони будуть більш дієвими за умови, якщо лекційний (теоретичний) матеріал буде підкріплюватися досвідом і практикою.

Пропонуємо наступні спецкурси, які пройшли апробацію у Рівненському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти і, на нашу думку, мають елементи новизни – «Прикладне програмне забезпечення у процесі вивчення музичного мистецтва» та «Елементи театрального мистецтва з використанням електронного ресурсу у дошкільній та початковій освіті». Їх завдання на курсах підвищення кваліфікації – оновити мислення сучасного вчителя, дати поштовх до нової педагогічної думки, а як наслідок – завдяки роботі вчителя на уроці активізувати мислення учня, забезпечуючи при цьому роботу як правої, так і лівої півкуль головного мозку.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у роботі педагога забезпечить інформаційну інновацію у процесі проведення уроків не лише в початковій, а й у загальноосвітній школі під час проведення занять із музичного мистецтва та в позаурочній діяльності.

Спецкурс «Прикладне програмне забезпечення у процесі вивчення музичного мистецтва» передбачає вивчення теорії, яка відразу ж закріплюється на практичних заняттях у комп'ютерних кабінетах.

Технологія спецкурсу передбачає:

1. Вивчення стандартної програми. Звукозапис Windows для запису та відтворення звукових файлів на уроках музики. Опрацювання можливостей ефектів програми при звучанні звуку.

2. Використання нотатора, що забезпечує введення нот, їх прослуховування, а також роздруковування на паперовий носій.

3. Використання нотного редактора для створення власних музичних творів, їх збереження у музичних файлах із розширенням mus., подальше прослуховування, редагування та практичне використання у педагогічній роботі.

Сподіваємося, що значний відсоток учителів (будемо раді, якщо це буде навіть 5%), які пройшли даний спецкурс, виявлять бажання апробувати його у своїй педагогічній діяльності. Це сприятиме тому, що учень, ознайомившись із новітніми технологіями запису та відтворення звуку (під час цієї діяльності у нього більше спрацьовує права півкуля головного мозку – творча) почне самостійно мислити, творити власні музичні образи, використовуючи ті ж самі технології (при цьому спрацьовує ліва півкуля головного мозку – мислительна). Таким чином, педагог, завдяки представленому вище спецкурсу, підштовхне вихованців до творчої діяльності, а учні відкриють у себе здібності до музики.

Наступний спецкурс – «Елементи театрального мистецтва з використанням електронного ресурсу в дошкільній та початковій освіті». Слухачі курсів підвищення кваліфікації, зокрема вихователі дитячих дошкільних закладів, зауважують, що даний спецкурс сприяє розкриттю нового мислення педагога, його творчого потенціалу під час проведення занять у дошкільних навчальних закладах.

Технологія спецкурсу передбачає:

1. Ознайомлення з видами театрів. Перспектива застосування рукавичкового та пальчикового театрів у навчальній діяльності.

2. Підготовка шаблонів для виготовлення головних героїв казок.

3. Ознайомлення з технологією використання аудіозаписів під час проведення вистави (елемент ІКТ).

4. Представлення методики підготовки й проведення вистави. Використанням ІКТ та технічних засобів (відеокамери) для первинного запису вистави.

5. Перегляд вистави через Windows Media Player. Обговорення помилок, усунення неточностей.

6. Остаточний показ дійства.

На нашу думку, біоадекватна методика навчання може спрацювати у процесі використання дошкільником рукавичкового (пальчикового) героя. Саме через дотикову систему в дітей активізується творча діяльність, мислення, логіка. Впевнені, що уроки театрального мистецтва принесуть дітям лише радість і задоволення.

Для більшої результативності впровадження спецкурсів з елементами ІКТ у систему підвищення кваліфікації педагогічних працівників як основи нового мислення сучасного вчителя пропонуємо спеціально розроблені навчальні диски, які спрацюють за принципом Open and Play.

Висновки. Зважаючи на викладене вище, слід зауважити, що впровадження спецкурсів з елементами ІКТ у систему підвищення кваліфікації педагогічних працівників сприятиме формуванню нового мислення сучасного педагога. Застосування вчителем запропонованих технологій у навчальній та позаурочній діяльності допоможе підвищити успішність школярів; сприятиме зростанню мотивації учнів до навчання, інтересу до предмета; розвитку творчих здібностей, розкриттю внутрішнього «Я» дитини, а як наслідок – викличе здоров'язбережувальний і здоров'явідновлюючий ефекти.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в аналізі результатів апробації спецкурсів безпосередньо у дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бакало Л. Біоадекватні технології навчання як один із напрямків модернізації методики викладання літератури / Л. Бакало // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2008. – № 12. – С.14-15.

2. Гончаренко М. С. Ноосферное образование – ключ к здоров'ю / М. С. Гончаренко, Н. В. Маслова, Н. Г. Куликова. – Москва = Харьков, 2011. – 124 с.

3. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>.

4. Карпенчук С. Г. Нове педагогічне мислення: теорія і практика : наук.-метод. посіб. / С. Г. Карпенчук, Л. Ю. Семенюк-Іванюк. – Рівне : ПринтХауз, 2013. – 302 с.

5. Кашуба Є. Біоадекватна технологія розвитку творчого мислення / Є. Кашуба // Відкритий урок. – 2011. – № 6. – С. 23-26.

6. Лебедев Е. Русская книга о Finale [Електронний ресурс] / Е. Лебедев, С. Тригубов. – Санкт-Петербург : Композитор, 2003. – 208 с. – Режим доступу : <http://notovodstvo.ru/library/rkf/rkf2cr.pdf>.

7. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Нове педагогічне мислення в контексті сучасного європейського освітньо-інформаційного простору» (Рівне, 10-11 грудня 2014 р.) [Електронний ресурс]. – Рівне : РОІППО, 2014. – Режим доступу : <http://www.roippo.org.ua/activities/research/conferenc>.

8. Химинець В. Інноваційна парадигма в системі післядипломної педагогічної освіти / В.Химинець//Нова педагогічна думка.–2013.–№2.–С. 20-24.

9. Юзик О. П. Упровадження спецкурсів з елементами ІКТ у систему підвищення кваліфікації педагогічних працівників як основа нового мислення сучасного вчителя [Електронний ресурс] / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Нове педагогічне мислення в контексті сучасного європейського освітньо-інформаційного простору» (Рівне, 10-11 грудня 2014 р.). – Режим доступу : <http://www.roippo.org.ua/activities/research/conferenc>. рр/465.

Дата надходження до редакції: 09.01.2015 р.